

עצמי הנשירה

מבית מכון - 'מרדגניתא דרבי מאיר'

להוצאת תורות רבוה"ק לבית דראהביטש - סטרעליסק - סטריא

• פרשת בא תשפ"ג • שנה ב' גליון ס"ח •

שרה הנוטה

קדש ועשה ושב לארצו, באמת בכל מקום צריך ביאור בזה הלשון, שהרי אין שייך גדול ברכוש רק מעט או הרבה.

ועל פי זה נראה כי באמת כוונתו ית' היה רכוש גדול, היינו שיחכו להתעלות בין האומות על ידי שיעלו את הניצוצות קדושה שבתוך הטומאה והוהמא, והוא עילוי יותר גדול מניצוצות קדושה העומדים בתוך הקדושה, שהרי אמרו בזה"ק [תעוה עמ' קפ"ד] דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא, והוא רכוש גדול, היינו שיגדלו בדעת ומדרגה, וכן אמרו בגמ' פסחים (פ"ז ע"ב) לא הגלה הקדוש ברוך הוא את ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים, הכוונה בזה אל אותם ניצוצות קדושה אשר נטמאו אל בין האומות, שאותם צריך לעלות בגלות.

אמנם אברהם אבינו ע"ה מידתו היא מידת החסד, וממדת כן הוא היה חפץ שיהיה לישראל טובה בגשמיית ממש, וכמו שאומרים העולם ברוך צחות כי אמרו בגמ' חולין (ק"ט ע"ב) אשר כל שאמר הקדוש ברוך הוא התייר לנו כדוגמת, איך היכן התייר להם כפירא, רק כאשר בא צאל אדם אוה עני בפתח לבקש רחמים עליו ועל נפשות ביתו כי ביתו ריקם ואין מאומה בידו, אל יטיף לו אמונה רק עישה עצמו כביכול כפופ ויחשוב שהכל תלוי רק בו ויתן לו כדי צרכיו, ועל דרך זה אפשר לומר גם כן כי באמת האדם צריך להתנוגד מאותו העולם הזה, והיכן התייר לו כדוגמת כאשר בא הענין לגבי איש אחר אז אל יצמצם לו במאכליו ויאמר הן צורך להתנוגד רק יתן לו ביד רחבה, ולפי זה ג"כ אפשר לומר אבר אברהם אבינו ע"ה כאשר בא הענין אצל בניו עם בני ישראל לא הסתפק בטוב הרוחני אשר יצאו ברכוש גדול בהתעלות המדרגות, רק חפץ שיהיה ג"כ טובה גשמיית, כי זו היא מידת החסד.

ועל זה אמר הקדוש ברוך הוא 'שלא יאמר אותו צדיק ועברום ועינו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם', כי באמת מצד הקדוש ברוך הוא לא היה צריך לכך שהרי הכוונה היה להתעלות רוחנית, והיה לזה זכו כמור"ם (שמות ג' י"ב) 'ויאמר כי איהו עמך וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבודן את האלקים על ההר הזה', אבל מצד אברהם אבינו ע"ה יש לו לבוא בטענה שכשם שיעברום ועינו אותם' נתקיים בהם בגשמיית כך יש לקיים בהם 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול' בגשמיית, ועל כן דברנו וכו' וישאלו ר'נו.

ועל פי זה יובן כי ממילא היה צריך להיות 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול' מתקיים על ב' אופנים ברוחניות ובגשמיית, ועל זה כונת אומרים ד"ל רב אמי אמר כמצודה שאין בה דגן ור"ל אמר כמצולה שאין בה דגים, וההפך בין מצוד"ה למצולה' הוא גימ' כ"ו שם הוי"ה ברוך הוא, ורב אמי דבר על 'ויצלו את מצרים' מצד הגשמי, ועל זה אמר 'כמצודה שאין בה דגן' כי הדגן מורה על קיום הפני הגשמי, אמנם ר"ל דבר נגד החלק הרוחני שניצלו את מצרים והוציאו מהם את כל הגרים וכוחות הקדושה שנקיים בתוך וזהמת טומאת מצרים, ועל זה אמר 'כמצולה' שנוסף בזה הפרש של גימ' כ"ו שם הוי"ה ברוך הוא, היינו שהיה בזה תועלת רוחנית לשמו ית', ועל כן דימה זה למצולת דגים' כי דגים מורה על למעלה מדרך הטבע כדוגמת מה שמצינו שאין עין הרע שולטת בהם, והו מורה על הרוחניות שהוא למעלה מדרך הטבע.

ובזה יבואר כי המקרא הראשון מדבר כנגד מה שניצלו את מצרים בגשמיית ועל זה אמר 'וישאלו מצרים' כלי כסף וכלי זהב ושמלות' היינו דברים שגשמיים, ואחר כך אמר יד' נתן את חן העם' היינו כנגד הדברים הרוחניים זה היה למנוח שמו ית' ועל כן הוצייר נתנת חן מאתו ית', ולקחו מהם גם הניצוצות קדושה אשר היו בזהוהמת טומאת מצרים.

{ לקיטוי מאור ישראל לרבינו מהר"י }

והנה בעת החורבן בעזרה"ת עדיין לא בא העת, רק שהקדים הקדוש ברוך הוא ב' שנים לנושנתם, כמאמר חז"ל [סנהדרין ל"ח ע"א] לזה אמר קרב קיצנו, ויצה שעדיין לא בא הקץ של השלוה, רק שקרב, שהקדוש ברוך הוא קרב כדי להקדים לנושנתם.

והנה הכתוב אומר (איכה ד' י"ח) 'קרב קיצנו מלאו ימינו כי בא קיצנו' ולכאורה הוא כפל לשון, ועוד מאי בעי בזה, ועל פי דבריו נראה לפרש כי כיון שעלה במחשבתו ית' להביא את הקץ אזי ממילא הקדים ומילא את הימים, אף על גב שעדיין לא הגיע העת, גם הימים נעתקו, כיון שהיתה הכונה לטובה, וכמו שיהיה לעתיד במהרה בימינו.

או יאמר על דרך דאיתא בספח"ק 'מאור עינים' כי הצדיקים הגדולים כשרואים אורו של משיח ויתדמה להם שהוא קרב לבוא, אז הם מסתלקים מן העולם, והטעם, כי כשהצדיק מתקן חלקו ומצידו אין חסר כלום לתקון הוא וראה אורו של משיח, וכיון שהוא תיקן הכל תו אין לו מה להיות בזה העולם.

ועל פי זה יש לבאר מה דאיתא בש"ס [סנהדרין צ"ח ע"ב] ייתי ולא אחמיניה, שהכוונה הוא על דרך זה, שהתפלל שיבוא, ולא שיראה רק אורו לבד שהוא רק תיקון חלקו ולא גאולה באמת.

ועל דרך זה אמר הכתוב כאן, קרב קיצנו, שנתקרב עוד קודם שבא קץ הגאולה באמת. מלאו ימינו כי בא קיצנו, כשכא הקץ מצידו מן היחידים לבד, מלאו ימינו, ומוכרחים להסתלק מהעולם כאילו כבר מלאו ימינו, וק"ל.

{ ספח"ק אהבת ציון לרביה"ק }

רבי נפתלי הירש מסטרעליסק ז"ע }

עם ישראל יצא ברכוש גדול בגשמיית וגם ברוחניות

'ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו מצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלת דה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום ויצלו את מצרים' [שמות י"ב ל"ה-ל"ז].

וצריך להתבונן בכפילות המקרא, אשר בתחילה אמר וישאלו וכו' ואחר כך שוב חזר ואמר וישאלום וכו', ועוד איהו דקדוקים.

והנראה כי הנה אמרו ברוחניתו ד"ל [ברכות ט' ט"ו] 'ויצלו את מצרים א"ר אמי מלמד שעשאה כמצודה שאין בה דגן ור"ל אמר שעשאה כמצולה שאין בה דגים', ויש להתבונן בהפרש שבין שניהם.

והנראה על פי אמרם ד"ל [שם ע"א] 'דבר נא באוני העם וגו' אמרו דבי רבי נאי אין נא אלא לשון בקשה אמר ליה הקב"ה למשה בבקשה ממך לך ואמרו להם לישראל בבקשה מכם שאלו מצרים כלי כסף וכלי זהב שלא יאמרו אותו צדיק [בראשית ט"ו י"ג] 'ועברום וענו אותם קיים בהם ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם אמרו לו ולואי שנצא בעצמנו משל לאדם שיהיה חבוש בבית האסורים והיו אומרים לו בני אדם מוציאין אותך למחר מבית האסורין ונתנתן לך ממון הרבה ואמרו להם בבקשה מכם הוציאנוי היום ואיני מבקש בלום', ולכאורה יש להתבונן בדברי כי אטר לולא טענותיו שבו אתו צדיק לא היה הקדוש ברוך הוא ממלא הבטחתו, רק הנראה כי באמת יש לדרוק במקרא, ואמרו 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול' שהרי על רכוש אין שייך הלשון גדול, רק הלשון רב, כמו [במדבר ל"ב א'] 'ומקנה רב היה וכו', וכן אמר [דברי הימים ב' ל"ב כ"ט] 'וערים עשה לו ומקנה צאן ובקר לרב כי נתן לו אלקים רכוש רב מאד', ואף שמצינו גם הלשון רכוש גדול כמו [דניאל י"א כ"ח] 'וישב ארצו ברכוש גדול ולבבו על בריה

הקב"ה הקדים את הקץ מחמת כי הוא עתיק יומין ולמעלה מן הזמן

ויהי מקץ שלושים שנה וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים. [שמות י"ב מ"א].

הנה בעל נור הקדוש [בראשית רבה צ"ה ג'] הקשה בלישנא דקרא מה שכל שני פרעמים ויהי' מהו, ותייך דכשהקדוש ברוך הוא גזירה על כך וכך שנים אזי אינו מבטלה באופן שיפחות מהשנים, רק שהקדוש ברוך הוא הוא עתיק יומין והוא למעלה מהמון, והוא מעמיד סוף הזמן שהיה ראוי להיות על אותו זמן שחפץ לבטל הגזירה, וכמו אדם העושה בהיכלו המורה שעות לכל אשר יחפץ טענו.

היינו דלכאורה קשה בזה קושיא גדולה שהרי הקדוש ברוך הוא גזר על ישראל שיהיו בגלות ארבע מאות שנה ועברום ועינו אותם, ולבסוף לא היו במצרים אלא מאתיים ועשר שנים בלבד, והא"ך יתכן כזה אשר הקדוש ברוך הוא ישנה ממחשבתו הראשונה, ובאמת הרבה תריצה זה בכמה וכמה אופנים, יש מרבותינו שאומרים אשר הגזירה גלות החלה מלידת יצחק אבינו ע"ה שאף שלא נשתעבדו עדיין בפועל מכל מקום לא היה לאברהם אבינו ע"ה מנוחה במקומו, וממילא חשבון השנים מלידת יצחק אבינו ע"ה משלים לארבע מאות שנה, ויש מרבותינו דמתייצב ליה, אשר קושי השיעבוד שהיו המצרים מענים את אבותינו יותר ממה שנגזרו הוא גרם שימפעטו השנים שהיו אילו התחשבו קושי השיעבוד שהיו צריכים להשתעבד בהם ארבע מאות שנה נמצא שנשלם במאתים ועשר שנים, ויש מרבותינו שמתרגמים דכיון שהיו המצרים משעבדים אותם אף ברוב הלילות וממילא היו הימים כפולים ולכך אינם צריכים להיות בגלות אלא מחצית הזמן שהוא מאתיים שנה ורק שאר היו מענים אותם כל לילה ובחשבון זה נמצא מאתיים ועשר שנים.

אך הוא מתרץ זה באופן חדש ונפלא אשר אין רצונו ית' לשנות את המרי פיו כלל ומה שגזר בתחילה שיהיו ישראל משועבדים בגלות מספר שנים כזה וכזה ודאי שריר וקיים אלא שהגזירה היתה על ארבע מאות שנה, והנה כל ענין השנים הוא דבר ששייך אך ורק בדין בהאי עלמא אך אצל הקדוש ברוך הוא הרי גאמר [תהלים ד' ז'] 'כי אף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור', ולכא מושג של זמן כלל, וממילא יכול הקדוש ברוך הוא בכיכול להגיון תיכף ומיד אף קודם שנשלמו השנים לתאריך זה של סיום שנת הארבע מאות שנה, וממילא בשנה שעלה ברוחניו ית' אחר מאתיים ועשר שנים להוציא את ישראל מן השיעבוד המו הזה, כביכול היה הקדוש ברוך הוא מודג בתאריך אל סוף שנת הארבע מאות שנה וממילא יכול הקדוש ברוך הוא להוציא מן הגלות בדין שהרי נשלמו ותמו כל ימי הארבע מאות שנה, והו ויהי' תרי פרעמים ר"ל שהקדוש ברוך הוא החליף את הזמן בזמן אחר, שנהיית עת אחר.

ועל פי זה פרשתי מאמר הכתוב (ישעיה ס' כ"ב) 'הקטן יהי' אלהף והצעיר לגוי עצום אני' ה' בעתה אחישנה' ודרשו חז"ל [סנהדרין צ"ח ע"א] 'זכור - אחישנה לא זכור - בעתה', ועמד על זה **אאומרי' הגה"ק מהר"י מורכי' וסיקנדי זצ"ל**, דהא הזמן של אחישנה הוא קודם לחזון של בעתה, וא"כ היה ליה למימר איפכא אחישנה בעתה, דהא אחישנה קודם.

וראה לעצ"ד דהנה ב' דברים ויכולו לעכב את הקץ, א', הזמן, כי נגזר על זה הזמן ועדיין לא בא. וב', הדרות, שנגזר על אלו הדרות ועדיין לא נבדאו, וכמאמר חז"ל [יבמות ס"ב ע"א] אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, לזה אמר מקודם הקטן יהיה אלהף והצעיר לגוי עצום, ואז יצאו כל הנשמות שבגוף על ידי התייבוב הנשמות, ולא ישאר רמקבה רק מצד הזמן, לזה אמר אה' בעתה אחישנה, היינו עם הזמן היינו גוף הזמן אחיש, אף שלא בטל הזמן אך אעתיק את גוף הזמן ואחישנה להעמיד אותו כעת, וכמו שהיה בלילות מצרים.

לז"ג קש"ת רבינו רבי ישראל בן קש"ת רבינו רבי מאיר ג"ל לגדא מדראהביטש וצוק"ל

ענין הקטף

הליכות ומנהגים – שבת [ל"ז]

צה. לאהר מכן היו רבותינו ז"ל אומרים דברי תורה מענין הפרשה ובו התעוררות ועבודת ד' מעניני העת שעומדים בו והצריכים חיזוק לשעה ולדורות!

1. נהגו צדיקים מקדמא דנא לצל זמן גדול זה של עת רעוא דרעיון בו יושבים כאיש אחד בלב אחד באסיפת רוב עם לעורר בדברים ומקורו בילקוט שמעוני (רמת ת"ח שכתב וז"ל: "ויקהל משה, רבותינו בעלי אגדה אומרים: מתחלת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זאת בלבד, אמר הקב"ה: עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפנייהם ברבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת ולכנס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר, כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני. מכאן אמרו, משה תקן להם לישראל שהיו דורשין בענינו של יום, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת, הלכות חג בחד. אמר משה לישראל: אם אתם עושים כסדר הזה, הקב"ה מעלה עליכם, כאילו המלכתם אותי בעולמי, שנאמר: ואתם עדי נאם ה' ואני אל-ל. וכן דוד הוא אומר: בשרתי צדק בקהל רב, וכי מה בשורה היו ישראל צריכין בימי דוד, והלא כל ימיו של דוד מעין דוגמא של משיח היה, אלא פותח ודורש לפנייהם דברי תורה שלא שמעו און מעולם!"

ובספר תניא (הראשון) סי' י"ח כתב: "ומצווה להיקהל בבתי כנסיות לדרוש מענין היום ולשים ונגם לעמי הארץ, שכך מובא בתנחומא: ויקהל משה, בעלי אגדה היו אומרים, מתחילת התורה ועד סופה אין פרשה שנאמר הקהל בראשה אלא פרשה זו בלבד. ולמה, כך אמרה הקב"ה למשה, דר ועשה לי קהילות גדולות על דבר שבת, כדי שילמדו הדורות הבאים אחריו להקהיל קהילות בכל שבת וליכנס בבתי כנסיות ובענין מדרשות ללמד בהן תורה ברבים!"

ועיקר שבת (קט"ו ע"ב) ובעקדה (פ"ר ויקהל שער כ"ה) שכתב "עיקר שבתה השבת נועדה לקבוע בלבנו לימוד התורה ופירושה, לפי שבו ינוחו מכל עסקי הזמנים המטרידים, ויוכלו להפנות את לבבם להיקהל ולעמוד על נפשם ללמוד מפי המלמד, ולקרוא כולם בשם ה', מקרא ומשנה ותלמוד איש לפי ערכו. והמשכילים ימצאו בו נחת כי יבקשו תורה מפיהם" וכו'.

ובאמת בגמ' ברכות (כ"ח ע"ב) משמע שהיו דורשין קודם תפילת מוסף {עיין רש"י שם ד"ה לא על לפרקא וכו'}, אמנם יש לדקדק בפסחים ז' ע"א {משם משמע שזמן הדרשה של החכם היה בשבת בשעת המנחה, וכן מבואר במדרש משלי {ל"א י'} על הפסוק 'אשת חיל מי ימצא', ואמרו שם 'אמרו מעשה היה בר' מאיר שהיה יושב ודורש בבית המדרש שבת במנחה" וכו', ובודאי הכל תלוי בכל מקום לפי איך שהיו יכולים לעשות קיבוץ העם על הצד היותר טוב, ועל כן נהגו צדיקים לדבר דברי תורה בעת שע"ש כי אז יש קיבוץ עם.

רבינו מהר"ם היה רגיל כאשר היה מחדש רעיון חדש אשר לא הלך בו איש מן הספרים הקדושים אשר קדמו לו, היה מקפיד לומר "ואולי" וכן "על דרך אפשר", אך פעמים רבות מחמת היות הדברים שמחים ומאירים ביותר היה מסיים אחר כל דבריו "אין ס'אזי קען זיין אמת".

תמיד היה משתדל לבנות יסודותיו על הררי קודש, ואף כאשר היו הדברים חדשים היו מיוסדים על אדני פז, וכמו שכתב רבינו מהר"ם עצמו להגה"צ המקובל רבי יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל ששלח לפניו מדברי תורתו, כי עיקר שמחתו על היות הדברים מיוסדים בחזק על דברי הקדמונים, כי אף אשר כל אחד ואחד יש לו חלק בתורת ד' מכל מקום אי אפשר לו לדעת איש חידושו לאמתה של תורה הם, אך כאשר הם מיוסדים היטב על דברי הראשונים הרי הם קרובים להיות אמת.

רבינו מהר"ם היה מזכיר פעמים רבות בדבריו מדברי אביו – רבינו מהר"ם ומוסיף על דבריו כהנה וכהנה.

על אודות תורתו של רבינו מהר"ם זצוק"ל שח רבינו מהר"ם באחד מסעודות הילולא דרבינו מהר"ם זצוק"ל כי רבותינו ז"ל אמרו שבתורתו של רבי מאיר היו כתובות כותנות עור בא', כי הרמז בזה הוא אשר כותנות עור מורה על דבר חומרי וגשמי כי הוא הלבוש של החומריות, ורבי מאיר ידע ליקח את אלו הכותנות עור, ועל ידי תורתו הפכם והעלם להיות אור בא' היינו להיות נעשה מהם אור רוחני.

ופעם אחת שח הרח"ח המפואר ר' אלימלך שפירא שליט"א לרבינו מהר"ם זצוק"ל את אשר שמע מרבינו מהר"ם זצוק"ל – אשר כידוע רבינו מהר"ם בהיותו בן כ"ד שנים נשא הספד מר ונמנה על הגה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין זצוק"ל אבי"ד לובלין וראש ישיבת חכמי לובלין, ובתוך דבריו פתח ואמר כי זוכר בהיותו נער על לימים בשנת ה'תקפ"ד נסתלק לגנוי מרומים הגה"ק רבי מאיר אריק זצוק"ל אבי"ד יאזולובץ וטרנוב, והספידו הגה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין ז"ע הספד גדול, ופתח דבריו ואמר "מאיר איננו תורה מה תהא עליה" – ועל זה – הוסיף רבינו מהר"ם בהספדו ואמר – זה היום אשר נסתלק מאיתנו הגה"ק רבי מאיר שפירא מלובלין ז"ע אני קורא עליו באותם התיבות ממש 'מאיר איננו תורה מה תהא עליה' וגעה כל העם בבכי – ע"כ שח רבי אלימלך שפירא לרבינו מהר"ם – ועל זה הוסיף רבינו מהר"ם כי אליבא דאמת על רבינו מהר"ם זצוק"ל עצמו אפשר לומר גם כן באותם התיבות ממש כי 'מאיר איננו תורה מה תהא עליה' – כי היתה תורתו קב ונקי.

מעט צרי

כנגד אהבה בנין!

השבוע בפרשה מסופר על יציאת מצרים, אחרי עשרת המכות שקיבלו פרעה והמצריים, יצאו עם ישראל ביד רמה, לאורך כל הפרשה חוזרים הכתובים פעם אחר פעם על מסר ברור של יציאת מצרים, יש לו מטרה אחת ויחידה, זה יסוד החינוך של אב לבן! אנתנו רואים זה ממש בתחילת הפרשה נאמר {שמות י' ב'} "ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אתתי אשר שמתי בס", בהמשך הפרשה נאמר {"ג' ח'} והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ד' לי בצאתי ממצרים", ובסוף הפרשה {שם י"ד} נאמר "והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ד' ממצרים מבית עבדים".

מה עומד כאן מאחורי זה, מדוע התורה חוזרת על זה שוב ושוב בכל מיני אופנים ודרכים, על אותה נקודה בדיוק, - רש"י מביא את דברי הגמרא שאומרת "כנגד ארבעה בנינים דיברה תורה, אחד חכם אחד רשע אחד תם ואחד שאינו יודע לשאול" – אבל מה הרעיון בזה, למה התורה צריכה לכתוב כנגד כל בן פסוק מיוחד, האם יש פסוקים מיותרים? ממתי התורה מתחילה לחלק לכל אחד פסוק? האם לא כל פסוק שייך לכל אחד?

האמת שהארבעה בנינים האלה לא מדובר על ארבעה אנשים, ממש לא, אם נחלק את ההגדרות של סוגי האנשים יש הרבה יותר מארבעה, מדובר כאן על אותו אדם, מדובר כאן על ארבע מצבים שעוברים על כל אחד ואחד, כל מצב דורש דרך אחרת בחינוך הילד.

המצב הראשון הוא 'תם' – הוא הילד הקטן, תמים זך וטהור, ללא הרבה מידע חינוכי, וללא התחכמויות מיותרות, הוא מתחיל את החיים ומקבל את היסודות שלו מהסביבה, אוגר במוחו את כל המידע שמכניסים לו, וככה הוא מתחיל להתבסס עם הידיעות הראשונות והבסיסיות של החיים.

המצב השני הוא 'רשע' – פחות או יותר זה נחשב היום גיל ה'טיפש עשרה', אצל כל אחד נמשכים השנים האלה באופן שונה, יש כאלה שמתחילים אותו מוקדם ומסיימים אותו מוקדם, יש כאלה שמתחילים מאוחר ומסיימים מאוחר, יש כאלה שמתחילים מוקדם ומסיימים מוקדם, ויש כאלה שמתחילים מוקדם ומסיימים מאוחר, והאמת שיש כאלה שחוכים שהם סיימו אבל הסובכים אותם יודעים שהם עדיין עמוק באמצע, בשנים האלה הוא 'מורד' בכל מוסכמה, הוא 'אנטי' כל דבר, הילד מרגיש שכל העולם נגדו אז גם הוא צריך להיות נגד כל העולם.

המצב השלישי הוא 'שאינו יודע לשאול' – אחרי שהילד יוצא מהמצב של גיל הטיפש עשרה הוא מבולבל, עוברים עליו לפעמים כאלה מערבולות שמאיימים לסחוף אותו, הוא רגיש לפעמים אפילו יותר מגיל הטיפש עשרה עצמו, כי עכשיו הוא כבר חוזר לעצמו, אבל הוא כל כך מסובך בתוך עצמו, מצד אחד הוא הילד המתבגר, זה שמרגיש שהוא יודע הכל, מצד שני דווקא היציאה לחיים האמיתיים מסבכים אותו מאד.

המצב הרביעי הוא 'חכם' – זה מצב שאמור לכל הפחות להמשיך כל החיים, כשאדם נהיה מיושב בדעתו, הוא לא נסחף אחרי כל רוח, הוא יודע מה הוא רוצה מעצמו, הוא מלומד, יש לו דיעה מגובשת בכל נושא וענין, הוא לא נרתע מחיי העולם הוא יודע איך לפלס לעצמו דרך ישרה ונכונה.

לשנת את החינוך!

הרעיון שהתורה מלמדת את האבא הוא שאת אותו סיפור צריך לספר בכל מצב בצורה שמתאימה לאותו מצב, חינוך של כל גיל הוא שונה בתכלית, צריך להתאים את החינוך למצב של הילד באותו זמן, אפילו יסוד החינוך לא משתנה מגיל לגיל, ואסור שהוא ישתנה, הקו המנחה אמור לעבור בצורה עקבית, אך איך להכניס את זה לילד, הכל תלוי במצב שלו, לפעמים צריך ללכת איתו בנועם ורכות, לפעמים קצת יותר בקושי ותיקפות.

מכאן לשם, עלה אצלי משמעות חדשה לדברי החכם מכל אדם שאומר {משלי כ"ב ר'} "חנוך לנער על פי דרכו" – העולם מסביר 'לפי דרכו', לפי טבעו, כל ילד עם הטבע והיכולות שלו – אבל אפשר ללכת לפי הנ"ל ולומר, תשנה את החינוך שלך לפי הדרך והמסלול של הילד, לפי המצב שהוא אוהו בו עכשיו, תשנה את עצמך, לפעמים תלך איתו קשה, ולפעמים תצטרך ללכת יותר רך, לפעמים להעמיס ולפעמים לפרוק, 'לפי דרכו' לפי איזה שלב שהוא אוהו בחיים שלו.

עשה לך שרה

מי שלא קידש הלבנה עד יום ט"ו לחודש האם יכול לברך באור לט"ו או באור לט"ז לחודש?

ולמעשה הרבה גדולים הכריעו כדעת הכנסת הגדולה ודעימה, וכן כתב הברכי יוסף להדיא כדבריו, וכן מבואר בבאר היטב, ויתר על כן מצינו דבר נפלא בדעת הגאון רבי יוסף שאול נתנון זצ"ל בעל ה"שואל ומשיב", כי הכנסת הגדולה כתב דאם יום ששה עשר חל להיות בשבת אין לברך בו, ואילו הוא כתב דמותו לברך אף בששה עשר שחל להיות בשבת.

ואף ה"יד רמה" על סנהדרין (שם) הלך בדרך זו של בעל הכנסת הגדולה, וכן כתב בשו"ת שבות יעקב (ח"ג סי' ל"ח) וכן פסק הרה"ק בעל ה"שמח משה" ז"ע בספרו שו"ת השיב משה (סי' י"ד), וכן כתב הייטב פנים (פר' האינון).

והחתם סופר (או"ח סי' ק"ב) הסכים אף הוא כדעת הכנסת הגדולה והביא ראיה וסייעתא לדבריו באריכות מדברי הרמ"ע מפאנו ז"ל.

והנה מדברי המאירי שהביא הכנסת הגדולה נראה להדיא דמה שאמר עד ששה עשר כולל יום ששה עשר עצמו, אין זה ששה עשר משעת המולד [[כמו שכתב הבית יוסף] אלא לימות החודש, דכתב שם ז"ל: "עד אימתי מברכין, אם לא בירך בלילה ראשונה מברך בשניה וכן עד שתתמלא פגימתה ותעשה כנפה, והוא עד ששה עשר יום בחודש אבל מכאן ואילך ישנה היא ואין ראוי לברך עליה מחדש חדשים", עכ"ל, כן משמע מדברי היד רמה דאיתנין לעיל.

ולפי זה רוב החדשים יהיה ליל ט"ו לחודש, ט"ז ימים מעת לעת מן המולד, ועדיין זמן קידוש הלבנה הוא.

זאת חזרת העולה

כי מי ששכח ולא בירך הלבנה עד עיקר זמנה לדעת הבית יוסף שהוא אור לט"ו, יכול לסמוך על דעת הכנסת הגדולה והמאירי וכמו שנקט רבינו מהר"ם ולברך באור לט"ו, ואם לא בירך גם באור לט"ז יכול לסמוך ולברך באור לט"ז לחודש.

והגדיר זמנה בדקדוק "עד ט"ז מיום המולד ולא ט"ו בכלל, ואין לקדש אלא עד חצי כ"ט י"ב תשצ"ג מן המולד".

ומשנה ברורה שם (ס"ק י"ז) הוסיף יותר שאין מחשבין זמן זה מיום המולד אלא משעת המולד ממש, שמונין מאותה שעה ט"ו ימים מעת לעת ועד אז אפשר לברך הלבנה, ותו לא, שמאחר ט"ו ימים מתחלת לפחות ושבו אין זה נחשב חידוש הלבנה.

אמנם רבינו מהר"ם ז"ע היה מורה למי ששכח ולא בירך ברכת הלבנה עד יום ט"ז לחודש, כי אפשר לו לברך עד ליל י"ז לחודש, וזאת ע"פ מעשה שהיה אצל זקינו רביה"ק רבי מרדכי יסקינד מסטריא ז"ע שבירך את הלבנה בליל י"ז לחודש, וקיבל כן ממורו ורבו הגאון הקדוש השרף רבי אורי מסטרעליטק ז"ע, כמו שהובא באריכות המעשה בספר "עטרת מרדכי".

וצריך לדעת על מה נסמכו דבריהם בדיעות ההלכה, והנה באמת הכנסת הגדולה [שיירי כנסת הגדולה סי' י"ג ובסי' תכ"ו בהגהות הטור אות ב'] כתב ז"ל "אמר המאסף, רבינו בית יוסף לא הביא חולק בזה, וכן פסק בסדר הקצר, אבל אני מצאתי בשו"ת סנהדרין לאחר מגדולי האחרונים בשם תלמידי רבינו פרץ והרב המאירי ז"ל דאפילו י"ז בכלל ע"כ".

והאליה רבה (סי' תכ"ו) הביא את דברי הכנסת הגדולה ומייתי ראיה גדולה לדבריו, שהרי בגמ' מצינו שתי שיטות דעת ר' יהודה דמברכין עד ז' לחודש, ודעת נהרדעי שמברכין עד ששה עשר, וא"כ יש לומר כשם שלדעת ר' יהודה דאמר עד שבעה היינו שבעה בכלל, כי הרי יום שביעי הוא עדיין תחילת חידוש הלבנה, עד שיעברו ז' שלמים, א"כ אף לפי מה שאנו פוסקים כנהרדעי דעד ששה עשר הרי יום ששה עשר בכלל.

החדש הזה ראש חדשים ראשון הוא לכם לחודש השנה {שמות י"ב ב'}.

מצוה ראשונה שנצטוו ישראל אחר צאתם ממצרים הוא מצות קידוש החודש, שהיו מונים החדשים והזמנים על פי הלבנה, ונחשבת למצוה ראשונה שנצטוו בו ישראל כמו שכתב רש"י ז"ל {בראשית א' א'}, מפני שהיא מצוה ראשונה שנצטוו כל ישראל כאיש אחד, ויש כמה טעמים במפרשי התורה על מה ולמה נצטוו דווקא במצוה זו תחילה לכל המצוות, וע"ד הפשט נראה טעם הדבר כי הוא חלק בלתי נפרד מיציאת מצרים, כי מהות היות האדם לעבד הוא מה שאינו שולט על עיתותיו, וכל זמנו מושועבד לאדונו אשר יחליט בכל שעה מה יעשה בה עבדו, הלכך על מנת לשחרר את ישראל מגלות מצרים שהיתה מאתיים ועשר שנים בעבודת פרך, היה מן הצורך לתת להם שליטה על הזמנים לקבוע החודשים והשנים ועל ידי זה יצאו ממהות העבד למהות אדון.

כחלק מן מצוה זו קבעו רבותינו ז"ל לקדש הלבנה בברכה מידי חודש בחודשו בעת מילואה, ומקורה במס' סופרים {פ"כ ה"א ב'} ובגמ' סנהדרין {מ"ב ע"א} ונאמרו בה כמה תנאים לעיקר זמנה, אימתי הוא מתחיל זמן ברכת הלבנה עיין בב"י {או"ח סי' תכ"ו והמסתעף}.

אמנם לענין מתי נשלם זמן הברכה אשר לאחר זמן זה אי אפשר עוד לברך הלבנה, כבר אמרו רבותינו ז"ל בסנהדרין {מ"א ע"ב} "וא"ר אחא בר חנינא א"ר אסי א"ר יוחנן עד כמה מברכין על החודש עד שתתמלא פגימתה, וכמה, אמר רבי יעקב בר אבא אמר רב יהודה עד שבעה, נהרדעי אמרי עד ששה עשר, וברמב"ם הלי ברכות {פ"י ה' י"ז} הכריע כנהרדעי וכתב "עד ששה עשר יום בחדש עד שתתמלא פגימתה", וכן הוא בשו"ע {שם סעיף ג'} אלא שהוא הוסיף

שרפי חודש

הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע – ז' שבט ה'תקע"ד

הוריו – אביו רבי שלמה ז"ל, ואמו מרת מלכה ע"ה, אשר התנגדו לדרך החסידות.

לידתו – נולד בשנת ה'תק"ו בעיירה ביאלא.

רבותיו – הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע והרה"ק רבי יעקב יצחק החוזה מלובלין זי"ע.

פעילותו – הנהיג את עדתו בעיר לעלוב, ונודע בעוצם קדושתו המופלגת ובעיקר בעבודת אהבת ישראל העצומה שפייעמה בקרבו.

תלמידיו – רבים מגדולי ישראל נמנים על תלמידיו ביניהם הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסטה זי"ע אשר הרה"ק מלעלוב הכניסו תחת כנפי החסידות, והרה"ק רבי חיים דוד בראגהרד לוקטור מפיוטרעקוב זי"ע אשר הרה"ק מלעלוב החזירו בתשובה, וכן הרה"ק רבי יצחק מווארקא זי"ע והרה"ק רבי ישעיה מפשעוורו זי"ע ועוד.

תורתו – לאחר פטירתו ראו אור עולם ליקוטיו נפלאים מרעיונותיו ותולדותיו בספרים "מגדל דוד" וכן ליקוטי דברי דוד", ו"קודש הילולים" ו"פרי קודש הילולים", וכן בספר "תפארת בית דוד".

זרעו – בנו הרה"ק רבי משה זי"ע מלעלוב, בנו הרה"ק רבי אביגדור זצ"ל, בנו הרה"ק רבי נחמיה זצ"ל, אשר צדיקים אמרו רמז בשמות שלשתם הוא אמ"ן, הסתלקותו – נתבקש לגנוי מרומים ביום ז' שבת ה'תקע"ב ומנו"כ בעיירה לעלוב שבפולין.

פעם אחת היה איש אחד אצל הרב הקדוש המפורסם ר' דוד מלעלוב שיברכהו. וברכו ואמר לו בשעה שברכו: "אמנם זה האיש צריך לברכה, והנני מברכו", והנה זה האיש נפטר מאתו לשלום ובא לביתו. ואחר איזה ימים נחלה ר"ל עד שהיה גוסס. ובני התבא קדישא היו אצלו להיות בשעת יציאת נשמתו ולומר עליו הפסוקים כנהוג. והנה פתאום ראוהו שהקיץ ופניו צהובות ושם לאיתנו כמעט רגעיים. ואחת אחת נתרפא וקם ממיטתו, ונתפלגא כולם, כי כמוהו לא נהייתה. ושאלוהו, וסיפר להם גופא דעובדא היכי הוה שבשעה שהיה גוסס ר"ל נדמה לו שהוא ברקיע לפני הפמליא של מעלה במשפט לפניהם. ופתאום, בשעת הוויכוח ביניהם אודותיו הרגיש שבא לו מאחוריו איש אחד ולקחו בורעותיו סביבו, ואומר לפני הפמליא של מעלה בזה הלשון: "זה האיש הוא שלי, ולא תעשו לו מאומה ותנוהו לי!" והחזיר פניו לאחוריו וראה כי הוא הרב הקדוש רבי דוד מלעלוב ז"ל. ונדמה לו אז שנוטלו ומשכיבו חזרה למיטתו ובאותו הרגע שנדמה לו כך, שמשכיבו למיטתו, התחילו פניו לצהוב ולחזור לאיתנו.

על נסיעתו הראשונה לליז'ענסק, מסופר בספר "אוהל אלימלך" שהרה"ק ר' דוד בתחילת דרכו היה מסגף עצמו רבות ביסורים ותעניות רבות, ואף עשה מס' פעמים סדר תשובת הקנה, ועדיין הרגיש חסרון בשלמות נפשו. זאת היתה סיבתו לנסוע לליז'ענסק, אולי שם יבא אל השלימות הרצויה אשר אשר נפשו כספה לה, בהגיעו להרה"ק ר' אלימלך, לא אבה הרה"ק לרבר עמו ואמר "מיהו זה אשר מלאו ליבו לדרוך על מפתן ביתי, בזמן שעדיין לא נעקר ממנו כל הצד הרע?", במרירות נפש חזר הרה"ק ר' דוד לאכנסניו והתבונן לעצמו- איזה רעה ראה בי הרה"ק? בעל האכסניה ששמע ממנו את סיפור הדברים, הרגיע את רוח ואמר לו אולי מקרה הוא, ובהשפעתו חזר שוב להרה"ק בליל שב"ק, אולם שוב היסב הרה"ק פניו ממנו ולא אבה לדבר איתו. בראות זאת הרה"ק ר' דוד, הסכים בדעתו אשר מיד עם צאת השבת יעזוב את המקום, אולם בשעת רעוא דרעוין חשקה נפשו לשמוע לפחות דיבור אחד מפיו של הרה"ק, ולכן נעמד אחורי ביהמ"ד, ואז שמע את הרה"ק ואמר אשר ישנם אנשים שמבלים רבות בשנים בתעניות וסיוגופים שונים, ואף עושים כמה וכמה פעמים תשובת הקנה, ולאחר כל זאת באים אלי בחשבת שעתה הוא הזמן בו ישיגו ותשרה עליהם רוח הקודש וישלימו חסרונו הקטן הלוה שנחטף להם אצלי. אמנם מרמיה הם את עצמם, משום שעדיין לא הגיעו כטיפה מן הים בעבודת השי"ת, דבזה שחושבים שעבדו ועשו, נמצא שכל עבודתם היתה כפניות וגאות, וע"ז לבד צריכים לשוב בתשובה שלימה. בשמוע הרה"ק ר' דוד דיבורים אלו הבין מייד שהרה"ק מכוון עליו וגעה בבכיה גדולה בהרהורי תשובה על ד"ז. לאחר הברלה החליט בנפשו אשר אי לכך אין לו תקנה רק פה אצל הרה"ק שיוורו דרך לתקן מחשבותיו הנ"ל, וא"כ מוכרח הוא להכנס להרה"ק אף אם ידחה. ויהי בהכנסו להרה"ק, קידם את פניו בשמחה וצלה וכיבדו עד להפליא. עד שבנו הרה"ק ר' אלעזר לא יכל לעצור בעצמו ושאלו "אבא, הלא זהו האיש שגדת מעל פניך זה פעמים?" השיב לו הרה"ק – ח"ו, הרי הוא כבר איש אחר לגמרי. ומאו נהיה לאחד מתלמידיו המובהקים של הרה"ק מליז'ענסק.

רבינו מהר"ם נמנה על צאצאיו

קטפי גנוזות

טהרת ימי השובבי"ם – ליקוטי עובדות נפלאות מענייני טהרת המקוה של רבינו מהר"ם זצוק"ל

ביומו ולא יפסיד אף יום מטבילת שחרית, אך על כל פנים זאת יזהר בכל אופן שלא יעבור עליו שלשה ימים בלא טבילת מקוה, והמשיל משל דבר, כי כתב השו"ע {י"ד ס"ט י"ב} "בשר ששהה ג' ימים מעת לעת בלא מליחה, נתייבש דמו בתוכו ולא יצא עוד על ידי מליחה ואין לאוכלו מבושל אלא צלי, ואחר שצלאו לא יבשלנו. ואם בישלו מותר, ואין להשהות בשר ג' ימים בלא מליחה דחיישינן שמא יבשלו" – וכמשל הזה כן הוא אצל אדם בשר ודם אשר לא הושרה במים שלשה ימים אשר כל הדם הגשמי נבלע בתוכו, ועל כן יש להזדרז להוציאו קודם שיבלע.

כמובן שאף בשב"ק נזהר בטבילת טהרה - שח רבינו מהר"י את אשר שמע מאביו רבינו מהר"ם זצוק"ל בענין זה כך, כי בתקופתו של הרה"ק רבי זאב וואלף מסטריקוב זי"ע בנו של הרה"ק רבי אברהם מטשכנוב זי"ע באותה העת היה פולמוס גדול בין החכמים לגבי נסיעה ברכבת – חשמלית בשבת אשר נתחדשה קרוב לאותו הזמן, רבי אליקים גציל המילזאהגי בעל הראב"ה כתב חיבור מיוחד הנקרא 'מרכבת אש' בו הינו מתיר מכל וכל את הנסיעה ברכבת בשבת ומפריך את כל טענות האוסרים, גם הגאון החתם סופר ז"ל האריך בהיתרי הנסיעה, אלא שלבסוף הכריע לאסור מחמת איסור תחומין, לעומת זה רבים מגדולי ישראל אחזו כי אין בו איסור תחומין מדינא, אמנם מכל מקום רווח הדיעה בין כל גדולי ישראל לאסור את החשמלית בשבת מחמת כבוד השבת, וחיפשו אחרי איסורים לאוסרו, כל אחד לפי דרכו, באותם הימים באו להרה"ק רבי זאב וואלף מסטריקוב זי"ע מתנגדים אשר שמע מנהג החסידים הטובלים בשבת במקוה הגיע לאוזנם ותקפוהו בחריפות על הדבר כי ביסודו הינו אסור, השיב להם הרה"ק מסטריקוב זי"ע ראו דבר פלא, החשמלית בשבת ביסודה הוא מותר ללא שום חשש, ורק שחיפשו סיבות לאוסרו, ולעומת כן מקוה בשבת ביסודו הוא אסור ורק שחיפשו סיבות להתיירו, אך ראו נא איך נראה יהודי הנוסע בחשמלית בשבת והאיך נראה יהודי הטובל במקוה בשבת.

החולי, ועל כן בנו הרה"צ רבי אשר שליט"א מפלעטבוש בא אל ביתו השכם בבוקרו של יום לשומרו שלא ילך לבית הטבילה, אך כאשר נכנס אל ביתו היה רבינו מעלה חיוך על פניו ואמר לו, 'הן עכשיו חזרתי מטבילת המקוה, כי הבין בדעתו אשר ירצו למונעו מן הדבר ועל כן נודרו לילך השכם יותר מכפי הרגלו מידי יום ביומו על מנת שלא יפסיד טבילה לטהרה.

רבינו מהר"ם זצוק"ל בראש מחאה נמרצת על קדושת ישראל בנסיון הקמת בריכת שחיה מעורבת בשכונה חרדית בירושלים

[התמונה מארכיונו של ידידנו הרה"ח ר' מרדכי זאב שוומנפלד שליט"א – אנטוורפן, והתודות לו]

שח הרה"צ רבי מרדכי זיסקינד שליט"א מלונדון בן רבינו מהר"ם זצוק"ל את אשר שח לו יהודי אחד אשר היה דר בסמיכות לרבינו מהר"ם בעיר תל אביב, ובאותם ימים היה רבינו רגיל לטבול במקוה הסמוכה לביתו, אשר היתה בבית מדרשו של הרה"ק רבי אהרן מבלעזא זי"ע ברח' אחד העם, ותמיד משך שנים ארוכות היה רבינו ראשון לטובלי שחרית, ולא הקדימו אדם מעולם.

שח הרה"ח ר' אביגדור ויינגרטן שליט"א כי אחר נישואיו אמר לו רבינו מהר"ם זצוק"ל כי בוודאי היה יותר ראוי ויותר טוב שילך לבית הטבילה מידי יום

טבילה במקוה היתה אחד מסלסולי חסידות אשר נהגו צדיקים וחסידים ההולכים בדרך מונא אור שבעת הימים הבעל שם טוב הק' זי"ע ותלמידיו, ולא כטבילתו בשום פנים ואופן – וסמכו עצמם על מה שכתב בשו"ת מן השמים {שאלה ה'} וז"ל:

"ועל זה שאלתי אם יש לסמוך על הירושלמי ולומר כי תקנת עזרא לא נתקבלה בכל המקומות ובמקום שנהגו נהגו, ובמקום שלא נהגו מותר להתפלל בלא טבילה ובלא ט' קבין, ואם הלכה כדברי הגאונים שמחמירים ואומרים שצריך טבילה או ט' קבין לתפילה:

והשיבו ועברתם את ד' אליכם זו תפילה, ואפשר טמא ומקריב קרבן, וא"ת שאר טומאות אינו דומה טומאה היוצא מאונס לטומאה היוצא מדעת, אינו דומה טומאה הבאה מחוץ לטומאה היוצאה מגופו, ועזרא כשתקן ברוה"ק ראה ותקן, ועל הירושלמי דע אילו היה עמהם כב"ה לא מצאו ידיהם, ועוד הרי חזר בו ואמר קודם תקנת עזרא נשנית משנה זו, ודבר זה גורם אורך גלות כי אם היתה תפילת ישראל כתיקונה היה כבר נשמע תפילתם זה ימים רבים אך סבלות הגלות ומע"ט ות"ת הם העומדים לישראל. ואח"כ השיבו שמענו מאחורי הפרגוד ולטהר כל ישראל יחד אי אפשר אך אם טהרו ש"ץ בכ"מ ימהרו את ביאת הגואל ובכ"מ מוגש לשמי ומנחה טהורה אבא אליך וברכתך" – עכ"ל.

רבינו מהר"ם הקפיד עד מאד על טבילת שחרית מידי יום ביומו, מעת היותו נער רך בשנים ואף גם בעיתות חולי ומכאוב לא חס על כוחותיו וירד לבית הטבילה, וסמך ידו על מה שקיבלו חסידים ואנשי מעשה במסורת דור אחר דור כי טבילה אחת אינה מזקת.

פע"א בסוף ימיו בעת אשר כבר עליו החולי הרבה והזהיר רופאו הפרטי הרבה כי אין לו ללכת לטבול במקוה בהיות כי הדבר יגרום חלילה לתגבורת

שהשמחה במעונם

נשגב בזאת ברכת

מזלזא טבא וגדיא יאה לירידינו היקרים

הרה"צ רבי אשר סג"ל לנדא שליט"א - פלעטבוש בן רבינו מהר"ם זצוק"ל

ולבנו הרה"ח ר' חיים אלטר שליט"א להולדת הנין / הנכד / בשעטור"מ ***

הרה"ח ר' אברהם פרידמן שליט"א מחו"ר כולל "תכלת מרדכי" - דראהביטש להיכנס בנו הבה"ח ישראל ניי"ל לעותו"מ ***

הרה"ח ר' רמי שי שליט"א לאירוסי הנכדה בשעטור"מ ולמז"ט ***

הר"ר ר' אהרן אליהו פלדמן שליט"א ולחתנו הר"ר יצחק צבי הגר שליט"א לנישואי נכדתו בשעטור"מ ולמז"ט ***

כה יתן ד' וכה יוסף שפע רב ממעון הברכות ואך טוב וחסד ירדפכם כל הימים

הוצאת הגליון נודבה

ע"י ידידנו הדגול

הרה"ח אברהם יוסף לורבר שליט"א

לע"נ אביו

הר"ר מאיר בהר"ר אברהם ז"ל

נלב"ע י"ב שבט

בקשה נחוצה!

בהיות ובתקופה הקרובה מתעתדים חוקרים מצוות מוכן "מרגניתא דרבי מאיר" לצאת לעיירה סאניק שבדרום פולין על מנת לסיים את עבודת גילוי ציון המצוינת של הגה"ק רבי יהודה יצחק פריענקיל זצוק"ל אבדק"ק סאניק ובעל "מעט מים ומחיר חלב", זקיננו של רבינו הגה"ק מהר"ם זצוק"ל

נשמח לשמוע מכל מאן שהוא היודע פרטים אודות בית החיים בעיר, וכן אודות בתי הכנסת וכל פרט אשר יש בידו לסייע להביאו לידיעתנו לכבודו של צדיק

הוצאת הגליון נודבה

ע"י ידידנו

הרה"ח שמעון יוסף בירדמן שליט"א

לע"נ זקיננו

הרה"ק רבי דוד מלעליב זי"ע

י"ד קדישא ז' שבט התקע"ד

הוצאת הגליון נודבה

ע"י ידידנו

מר עמנואל שחר שיח" - שיקאגו

לבריות גופא ונהורא מעליא

ול הצלחה בכל הענינים ברוחניות ובגשמיות

ולנחת יהודית טהורה מכל יו"ח

הוצאת הגליון נודבה

ע"י ידידנו הדגול

הרה"ח שמחה שווארץ שליט"א - בורו פארק

לרגל שמחת ההלאקה לבנו

הילד שמואל יהושע שיח"י

הר"ר שירוזה ממנו ומכל יו"ח רוב נחת דקדושת

י"ל ע"י מכון "מרגניתא דרבי מאיר" דראהביטש רח' יעבץ 2 בני ברק

לתרומות – הארות והערות – והצטרפות לרשימת התפוצה נא לפנות לדוא"ל mdm1038@gmail.com

ניתן להשאיר ערכונים עד יום ג' בערב